Objawy neurologiczne - terminologia

Pojęcie	Wyjaśnienie
Afazja	Zaburzenie rozumienia lub produkcji mowy wskutek uszkodzenia ośrodków językowych mózgu - ośrodek Broki - produkcja mowy, ośrodek Wernickego - rozumienie mowy.
Apraksja	Niezdolność do wykonywania precyzyjnych, celowych ruchów i złożonych czynności, mimo zachowanej siły mięśniowej, prawidłowego czucia i braku niedowładów.
Agnozja	Niezdolność rozpoznawania znanych bodźców, np. przedmiotów lub twarzy mimo braku odchyleń w budowie i funkcjonowaniu narządów zmysłów.
Anizokoria	Różnica w średnicy źrenic w spoczynku lub w reakcji na światło.
Ataksja	Zaburzenie koordynacji ruchów i utrzymania równowagi.
Dyzartria	Zaburzenie artykulacji spowodowane nieprawidłową pracą mięśni uczestniczących w mówieniu - niewyraźna, bełkotliwa mowa, przerwy, zaburzone tempo.
Oczopląs	Mimowolne, rytmiczne ruchy gałek ocznych.
Niedowład	Częściowe osłabienie siły mięśniowej i zdolności wykonywania ruchów.
Drżenie	Mimowolne ruchy części ciała wywołane skurczami mięśni.
Porażenie (paraliż)	Utrata zdolności do wykonywania ruchów mięśniowych w części lub całym ciele.
Parestezje (czucie opaczne)	Nieprawidłowe odczucia, np. mrowienie, drętwienie lub kłucie.
Spastyczność	Nadmierne napięcie mięśni wynikające z nieprawidłowej reakcji na bodźce.

Zaburzenia oddechowe - terminologia

Pojęcie	Wyjaśnienie
Duszność	Subiektywne odczucie trudności w oddychaniu i niemożności zaczerpnięcia powietrza.
Bradypnoë	Zmniejszona częstość oddechów.
Tachypnoë	Przyspieszona częstość oddechów.
Platypnoë	Duszność nasilająca się w pozycji stojącej lub siedzącej, a zmniejszająca się w pozycji leżącej.
Hipowentylacja	Niedostateczna wentylacja płuc, co prowadzi do nieprawidłowej wymiany gazowej - wzrost stężenia dwutlenku węgla we krwi (hiperkapnia) oraz obniżenia stężenia tlenu (hipoksemia).
Hiperwentylacja	Zaburzenie oddychania, które charakteryzuje się zwiększonym tempem i głębokością oddechów.
Hiperkapnia	Wzrost stężenia dwutlenku węgla we krwi.
Hipoksemia	Obniżenia stężenia tlenu we krwi.
Oddech Cheyne'a-Stokesa	Oddech periodyczny; Cykliczne narastanie i zmniejszanie głębokości oddechów, przedzielone okresami bezdechu.
Oddech Kussmaula	Głęboki, zwykle przyspieszony oddech występujący jako mechanizm kompensacyjny w kwasicy metabolicznej.
Stridor	Głośny, zwykle wdechowy świst spowodowany zwężeniem górnych dróg oddechowych.
Oddech Biota	Całkowicie nieregularny, chaotyczny oddech o zmiennej głębokości i częstotliwości przerywany bezdechami.
Oddech paradoksalny	Polega na zapadaniu się fragmentu klatki piersiowej w czasie wdechu; świadczy o poważnym urazie, złamaniu żeber, uszkodzeniu nerwu przeponowego, osłabieniu mięśni oddechowych lub ciężkiej obturacji dróg oddechowych.

Zaburzenia krążenia - terminologia

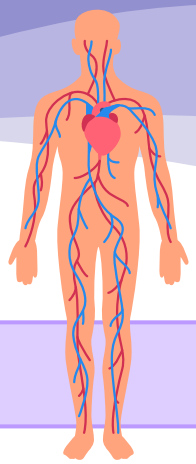

Pojęcie	Wyjaśnienie
Tachykardia	Przyspieszona czynność serca; u dorosłych w spoczynku zwykle powyżej 100 uderzeń/min.
Bradykardia	Zwolniona czynność serca; u dorosłych w spoczynku zwykle poniżej 60 uderzeń/min.
Arytmia	Zaburzenie prawidłowego rytmu serca, jego częstości lub miarowości.
Hipotensja	Obniżone ciśnienie tętnicze krwi.
Hipertensja	Podwyższone ciśnienie tętnicze krwi.
Hipoperfuzja	Stan zmniejszonego przepływu krwi przez narząd lub tkankę, skutkujący niedostatecznym zaopatrzeniem w tlen i składniki odżywcze.
Niedokrwienie (ischemia)	Niedostateczne zaopatrzenie tkanki w krew w stosunku do jej zapotrzebowania.
Sinica	Sinoniebieskie lub fioletowe zabarwienie skóry, błon śluzowych i paznokci, które wynika z niedostatecznego dotlenienia krwi.
Kołatanie serca	Subiektywne odczucie przyspieszonej, silnej lub nieregularnej pracy serca.
Chromanie przestankowe	Ból w obrębie kończyn dolnych po przejściu pewnego dystansu; jeden z głównych objawów niedokrwienia kończyn dolnych.
Omdlenie	Krótkotrwała utrata przytomności spowodowana przejściowym zmniejszeniem perfuzji mózgu.

Zaburzenia świadomości i funkcji poznawczych - terminologia

Pojęcie	Wyjaśnienie
Śpiączka	Stan głębokiego zaburzenia świadomości, w którym pacjent pozostaje w bezruchu i nie reaguje na bodźce z zewnątrz.
Splątanie	Zaburzenie świadomości, w którym pacjent wydaje się obudzony i przytomny, ale jego myślenie, mowa oraz zachowanie są chaotyczne, nielogiczne i bezładne.
Majaczenie (delirium)	Zaburzenie neuropoznawcze, zaburzenia świadomości (dezorientacja), zaburzenia uwagi; rodzaje - hiperaktywne, hipoaktywne, mieszane.
Dezorientacja	Trudność w prawidłowym określeniu czasu, miejsca, sytuacji lub własnej tożsamości.
Amnezja	Częściowa lub całkowita utrata pamięci dotycząca określonych informacji lub wydarzeń.
Hipomnezja	Osłabienie zdolności zapamiętywania lub przypominania sobie informacji.
Halucynacje (omamy)	Zaburzenia percepcji charakteryzujące się doświadczaniem bodźców zmysłowych przy braku rzeczywistego źródła zewnętrznego.
Iluzje (złudzenia)	Fałszywe wrażenie na temat istnienia określonego obiektu lub zjawiska.
Bradylalia	Patologicznie, nienaturalne spowolnione tempo mowy.
Mutyzm	Brak mowy lub ograniczona mowa mimo zachowanej anatomicznej możliwości mowy.
Otępienie (demencja, zespół otępienny)	Przewlekłe i postępujące zaburzenie funkcji poznawczych, takich jak pamięć, myślenie, orientacja w terenie i czasie, mowa oraz zdolność do samodzielnego wykonywania codziennych czynności.

Zaburzenia ze strony układu pokarmowego - terminologia

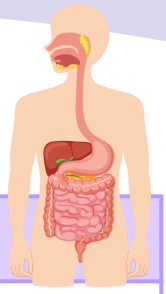

Pojęcie	Wyjaśnienie
Dysfagia	Zaburzenie połykania, objawiające się trudnością w przemieszczaniu pokarmu lub płynów z jamy ustnej do żołądka.
Odynofagia	Ból występujący podczas połykania śliny, płynów, pokarmów.
Dyspepsja	Zespół dolegliwości w nadbrzuszu, obejmujący m.in. ból, pieczenie, uczucie pełności po posiłku lub wczesną sytość.
Zgaga	Uczucie pieczenia za mostkiem, mogące dochodzić do gardła. Główny objaw choroby refklusowej przełyku.
Regurgitacja	Bierne cofanie się treści pokarmowej do przełyku lub jamy ustnej, bez odruchów wymiotnych.
Nudności	Nieprzyjemne, niebolesne, subiektywne uczucie potrzeby zwymiotowania.
Wymioty	Gwałtowne wydalenie treści żołądkowej przez jamę ustną.
Hematemesis	Krwiste wymioty. Wymioty z domieszką krwi, świeżej (jasnoczerwona) lub przypominającej fusy od kawy (ciemnobrązowa).
Melena	Smoliste, ciemne stolce spowodowane krwawieniem z górnego odcinka przewodu pokarmowego.
Hematochezja	Obecność świeżej krwi w stolcu, wskazująca na krwawienie z dolnego odcinka przewodu pokarmowego
Tenesmus	Uczucie parcia lub napięcia w odbycie lub w okolicy odbytnicy, które wywołuje silną, często bolesną potrzebę defekacji. Wydalana jest niewielka ilość kału lub nie dochodzi do defekacji w ogóle.
Biegunka	Oddawanie luźnych lub wodnistych stolców, zwykle co najmniej trzy razy na dobę.
Wzdęcie	Uczucie nadmiernej pełności lub rozdęcia brzucha, któremu może towarzyszyć zwiększenie jego obwodu, wynikające z nadmiernego nagromadzenia gazów.

Zmiany skórne - terminologia

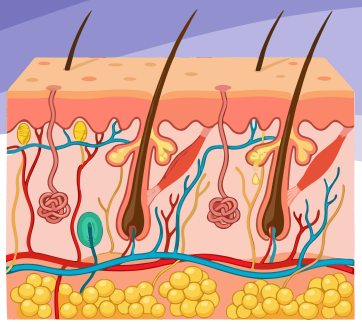

Pojęcie	Wyjaśnienie
Bąbel pokrzywkowy	Charakterystyczny objaw pokrzywki - uniesiona, obrzękowa zmiana skórna o różnej wielkości, zazwyczaj otoczona rumieniowym rąbkiem.
Grudka	Niewielkie, wyczuwalne palpacyjnie zagęszczenie w obrębie tkanki, które może występować w różnych narządach i strukturach ciała. Uniesione, ograniczone zmiany skórne o średnicy do 5-10 mm, które mogą występować w przebiegu licznych chorób skóry.
Guzek	Wyczuwalna albo widoczna zmiana znajdująca się pod skórą lub w głębiej położonych tkankach.
Krosta	Drobne, wypełnione ropą uniesienie naskórka, będące objawem różnych chorób skóry, najczęściej zapalenia mieszka włosowego lub gruczołu łojowego.
Nadżerka	Powierzchowne uszkodzenie nabłonka skóry lub błony śluzowej, które nie sięga do warstwy podstawnej
Owrzodzenie	Ubytek tkankowy obejmujący naskórek i skórę właściwą lub błonę śluzową, który może sięgać do głębszych warstw tkanek.
Pęcherz	Zmiana skórna wypełniona płynem surowiczym, krwią lub treścią ropną.
Plama	Ograniczona zmiana zabarwienia skóry, niewyczuwalna przy dotyku.
Przeczos	Powierzchowny ubytek naskórka, najczęściej powstały wskutek drapania.
Rumień	Zaczerwienienie skóry spowodowane rozszerzeniem naczyń krwionośnych.
Strup	Naturalny elementem procesu gojenia ran, bariera ochronna z zaschniętej krwi, surowicy lub komórek zapalnych.
Wybroczyna	Płaskie, niebolesne wylewy krwi do skóry lub błon śluzowych na skutek uszkodzenia naczyń krwionośnych i wynaczynienia krwi do tkanek.

Rany - terminologia

Pojęcie	Wyjaśnienie
Biofilm	Wielokomórkowa struktura tworzona przez mikroorganizmy (bakterie, grzyby, pierwotniaki), które przylegają do powierzchni biologicznych lub niebiologicznych i są otoczone wydzielaną przez siebie macierzą zewnątrzkomórkową. Zwiększona oporność na antybiotyki i środki dezynfekcyjne.
Debridement	Opracowanie rany. Usuwanie z rany tkanek martwych, zanieczyszczeń i innych niepożądanych elementów, w celu stworzenia warunków sprzyjających gojeniu. Szczególnie ważne w przypadku ran przewlekłych, trudno gojących się, zakażonych oraz oparzeń. Debridement chirurgiczny, mechaniczny, autolityczny, enzymatyczny, biologiczny.
Dehiscencja	Rozejście się brzegów rany.
Ewentracja	Wytrzewienie. Rozejście się rany brzusznej i wypadnięci trzewi poza jamę brzuszną.
Hiperkoagulacja	Nadkrzepliwość. Stan zwiększonej gotowości organizmu do tworzenia zakrzepów krwi.
Maceracja	Rozmiękczenie i uszkodzenie skóry wskutek długotrwałego kontaktu z wilgocią.
Martwica	Obumarcie komórek lub tkanek, które może utrudniać proces gojenia rany.
Naskórkowanie	Epitelializacja. Końcowy etap procesu gojenia rany. Odbudowa ciągłości naskórka poprzez namnażanie się i migrację komórek nabłonkowych (keratynocytów).
Owrzodzenie	Ubytek tkankowy obejmujący naskórek i skórę właściwą lub błonę śluzową, który może sięgać do głębszych warstw tkanek.
Rana przewlekła	Uszkodzenie skóry i tkanek, które nie goi się w przewidywanym czasie, charakteryzuje się zaburzonym procesem gojenia.
Tkanka ziarninowa	Powstaje podczas procesu gojenia ran jako element fazy proliferacyjnej, czerwona, tymczasowa tkanka łączna bogata w nowo powstające naczynia krwionośne (angiogeneza), fibroblasty, miofibroblasty, komórki zapalne (głównie makrofagi) oraz składniki macierzy pozakomórkowe, pozytywny wskaźnik procesu gojenia.
Wysięk z rany	Wydzielina produkowana przez organizm w odpowiedzi na uraz tkanek, pojawia się w fazie zapalnej; wysięk surowiczy (przezroczysty, żółtawy) - wczesna faza gojenia; krwisty - uszkodzenia naczyń krwionośnych; ropny (gęsty, żółto-zielony) - infekcja bakteryjna.
Zakażenie rany	Powikłanie gojenia rany, reakcja zapalna organizmu na drobnoustroje chorobotwórcze (bakterie, grzyby, wirusy), objawy - zaczerwienienie, obrzęk, podwyższona temperatura miejscowa, ból + możliwe objawy infekcji (np. gorączka), wysięk ropny, nieprzyjemny zapach.